

Virkning af FL20 på lighed og indkomstforskelle

Finanslovsaftalen for 2020 vurderes overordnet på udgiftssiden at understøtte større lighed, hvilket især skyldes prioriteringerne på velfærdsområdet, som kan styrke den sociale mobilitet og øge de lige muligheder for blandt andet uddannelse og sundhed. Disse effekter indregnes ikke i opgørelsen af Gini-koefficienten.

Det bemærkes, at der ikke kan skønnes over, hvordan initiativet vedrørende bo- og gaveafgiften påvirker Gini-koefficienten. Forslaget indebærer et merprovenu på ca. 1 mia. kr., og størstedelen af provenuet vurderes at komme fra personer i den øvre del af indkomstfordelingen.

Finanslovsaftalen for 2020 er omtrent neutral for indkomstforskellene, idet Gini-koefficienten falder marginalt (-0,04 pct.-point), *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Virkning af FL20 på indkomstforskellene (disponibel indkomst) målt ved Gini-koefficienten

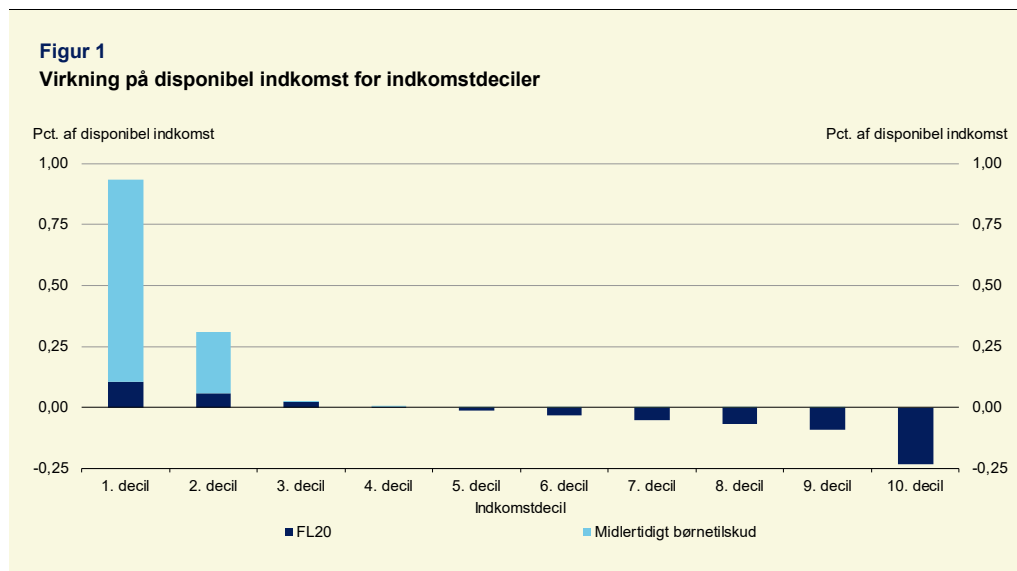
Initiativ	Gini-koefficient, pct.-point
<i>FFL20:</i>	
1. Fastholdelse af skat på fri telefon	-0,02
2. Bo- og gaveafgiften	<0 ¹
<i>Aftale om FL20:</i>	
3. Afskaffelse af opholdskrav for ret til dagpenge	-0,01
4. Afskaffelse af forældrebetaling i virksomhedsordningen mv.	<0 ¹
5. Stramning af beskatning af leasede firmabiler	<0 ¹
6. Afskaffelse af hovedaktionærnedslaget	-0,01
7. Justering af skatteregler vedr. aktieavancebeskatning	<0 ¹
8. Aftale om midlertidigt børnetilskud ²	-0,03
Samlet (inkl. midlertidigt børnetilskud)	-0,07

Anm.: Den samlede virkning på indkomstforskellene er opgjort som summen af de isolerede virkninger af initiativerne. Som følge af aftalen udgår initiativet fra FFL om loft over aktiesparekontoen, der reducerede indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten helt marginalt.

- Der er alene skønnet over fortegnet på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten, hvilket bl.a. hænger sammen med utilstrækkeligt beregningsgrundlag.
- Midlertidigt børnetilskud forventes alene at have fuld virkning i 2020. Der er ikke indregnet en virkning af annulleringen af den vedtagne reduktion af integrationsydelsen for forsørgere pr. 1. januar 2020.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Tiltagene reducerer den disponible indkomst for personer, som typisk er placeret i den øvre halvdel eller toppen af indkomstfordelingen. I 10. indkomstdecil – de ti procent med den højeste disponible indkomst i året – bidrager elementerne til at reducere den disponible indkomst med godt 0,2 pct., *jf. figur 1*.

Anm.: Personerne i befolkningen er rangeret efter familieækvivaleret disponibel indkomst.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag

Afgifter påvirker modsat fx indkomstskatter og overførselsindkomst ikke indkomstfordelingen (disponibel indkomst), men er relevante, når man skal vurdere fordelingsvirkninger af aftalen. Hvis afgiftslempelser beregningsteknisk betragtes som en *ækvivalent* stigning i indkomstskatterne, svarer afgiftsstigningerne til, at indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten stiger med godt 0,13 pct.-point. Årsagen er hovedsageligt tobaksafgiften, *jf. tabel 2*, hvor afgiftsstigningen har til formål at ændre adfærd og ikke skabe mere lige forbrug. Højere tobaksafgifter kan således fx bidrage til mere lighed i sundhed, hvis afgiftsforhøjelsen medfører, at færre begynder at ryge.

I tabellen er vist virkningerne af afgiftsændringerne i 2020. Frem mod 2022 stiger tobaksafgiften yderligere svarende til 5 kr. pr. cigaretpakke. Virkningen af fuldt indfasede afgiftsændringer svarer således samlet til en ækvivalent stigning i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten på 0,16 pct.-point. Når forhøjelsen af tobaksafgiften er fuldt indfaset i 2022, vil forbrugerne have haft længere tid til at justere deres forbrug, fx i form af ryggestop.

Tabel 2

Betydning af de marginale ændringer i afgiftsbetalingen opgjort som ækvivalent virkning på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten

	Gini-koefficient, pct.-point
<i>FFL20:</i>	
1. Forhøjelse af tobaksafgiften i 2020	0,04
2. Forhøjelse af emballageafgiften på bæreposer og engangsservice	0,00
<i>Aftale om FL20:</i>	
3. Genindførelse af afgiften på PVC-folier samt PVC og ftalater	0 ¹
4. Yderligere forhøjelse af tobaksafgiften i 2020	0,07
5. Indeksering af punktafgifter	-0,00
6. Forhøjelse af afgifterne på væddemål og onlinekasino	0,01
7. Yderligere forhøjelse af emballageafgiften på bæreposer og engangsservice	0,00
8. Genindførelse af registreringsafgift på fly	<0 ¹
9. Elbiler – annullering af afgiftsstigninger og fremme af grønne firmabiler	>0 ¹
Samlet	0,13

Anm.: Det er kun muligt at foretage beregningen for indekseringen af afgifter på tinglysning og bekæmpelsesmidler. Indekseringen af afgifter tager udgangspunkt i virkningen i 2025. Med aftalen øges tobaksafgiften yderligere, svarende til 5 kr. pr. cigaretpakke i 2022.

1) Der er alene skønnet groft over den ækvivalente virkning på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten, hvilket bl.a. hænger sammen med utilstrækkeligt beregningsgrundlag.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.